

نگاه بیرون

بیابیداز خاورمیانه برویم

The Washington Times

ترجمه: شهرام زرندار

● تمرکز دقیق بر لحظه‌ای که خاورمیانه از هم گسست سخت است. گسستی که باعث به راه افتادن مباحثات بسیاری درباره وقوع جنگ سوم جهانی شده است. برخی معتقدند نقطه شروع دسامبر سال ۲۰۱۰ بود. هنگامی‌که یک موبه‌فروش تونسسی خود را به آتش کشید و این باعث قیام مردم و پیدایش امید در سرتاسر جهان عرب شد و بعد یک عکس‌العمل خشونت‌بار و منازعه مسلحانه آغاز شد. برخی معتقدند نقطه شروع ماه مارس ۲۰۰۳ بود؛ هنگامی‌که تانک‌های آمریکایی به سوی بغداد به راه افتادند، آنها جنگی را آغاز کردند بدون آنکه به پیامدهایش فکر کرده باشند. جنگی که به آغاز شورشى منجر شد که اول عراق و بعد سوریه را به سه کام خود کشید. گفتن اینکه جنگ عراق اکنون به پاریس و بروکسل رسیده است غیرعقلایی نیست اما زمان و تاریخ کمتر از دینامیسیم در حال گسترده‌شدن این جنگ، اهمیت دارد.جنگ‌های داخلی در عراق، سوریه، لیبی و یمن تبدیل به جنگ‌های نیابتی در وسعت بیش‌تری بین عربستان سعودی علیه ایران (با شرکت قطر و ورود ترکیه به این جنگ‌ها) شده است.این در حالی است که اسرائیل هنوز به ایران چشم دوخته و این جنگ‌های نیابتی را زیر نظر دارد. بریتانیا، فرانسه و آمریکایی که تمایلی چندان به شرکت در این جنگ‌ها ندارد در لیبی دست به عملیات نظامی زده‌اند. روسیه به طرزى نمادین از بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه‌ای که تکه‌پاره شده حمایت کرده و به سوریه ثبات بخشیده است؛ و این حمایت احتمالاً ابدی است، مانند مرزهای استعماری که کشورهای منطقه را بعد از جنگ جهانی دوم آفرید این حمایت از سوریه توسط روسیه به نتیجه رسیده است.این در حالی است که بشارک اویاما - بدون توجه به رنج‌های مردم و بی‌ثباتی در مناطق - دخالت در خاورمیانه را در جهت منافع آمریکا نمی‌بیند. «مارک لینچ» دراین‌باره می‌گوید: «او عمیقاً فهمیده که قدرت نظامی آمریکا نمی‌تواند معضل مخاصمه در این منطقه هر حل کند…».

ادامه در صفحه ۱۹

شرق: کانادایی‌ها از یک‌سو مذاکرات رسمی خود را با ایران آغاز کرده‌اند تا روابط دو کشور دوباره از سرگرفته شود و از سوی دیگر، در محاکم داخلی خود به استفاده از دارایی‌های ایران برای پرداخت غرامت به خانواده‌های قربانی تروریسم رای داده‌اند. «استفان دیون»، وزیر امور خارجه کانادا روز جمعه در گفت‌وگو با شبکه خبری بی‌بی‌سی تأیید کرد کشورش مذاکره با ایران درباره از سرگیری روابط را آغاز کرده است. این کشور در فوریه ۲۰۱۶ نیز تحریم‌های علیه ایران را لغو کرده بود. این همان انتظاری است که از کابینه جاستین تروdo، نخست‌وزیر جدید این کشور می‌رفت، اما اوضاع به این خوبی هم پیش نمی‌رود و رای اخیر دستگاه قضائی این کشور می‌تواند یکی از موانع اثرگذار بر بهبود روابط باشد.

۱۳میلیون دلار دیگر

یک قاضی کانادایی در اقامی خصمانه و خارج از عرف بین‌المللی علیه کشورمان، با صدور حکمی اعلام کرد زمین و حساب‌های بانکی غیردیپلماتیک ایران باید به قربانیان تروریسم داده شود. براساس این حکم ۱۳ میلیون دلار به خانواده‌های آمریکایی‌های کشته‌شده در هشت حادثه بمب‌گذاری در بوتنوس‌آیرس، اسرائیل، لبنان و عربستان سعودی در سال‌های ۱۹۸۳ تا ۲۰۰۲ که در آنها صدها نفر جان خود را از دست دادند، اختصاص داده شده است. حادثه بمب‌گذاری مذکور، همان حملاتی است که بنا به ادعای آمریکایی‌ها از سوی حماس و حزب‌الله و با حمایت ایران انجام شده است. همین دو ماه قبل بود که خانواده‌های قربانیان این حملات در دیوان عالی آمریکا شکایتی را علیه جمهوری اسلامی مطرح کرده و موفق شدند رای مبتنی بر استفاده

دیپلماسی

عکس: تسنیم

دست در جیب ایران

این بار کانادا در پی مصاحره اموال ایران به بهانه حمایت از تروریسم است

از اموال بلوکه‌شده ایران برای پرداخت غرامت را بگیرند. دیوان‌عالی آمریکا با ادعای اینکه ایران مسئول حوادث تروریستی مذکور است، تهران را مجرم شناخت و اعلام کرد باید مبلغ دو میلیارد دلار از محل دارایی‌های مسدودشده ایران در آمریکا به خانواده‌های قربانیان و بازماندگان غرامت پرداخت شود.

پیگیری‌های بی‌نتیجه

ایران نیز درباره این حکم سکوت نکرد و حتی محمدجواد ظریف به دبیرکل سازمان ملل در این زمینه

یک پاسخ سیاسی می‌خواهد

شده بود با استناد به آن، به محکمه مذکور شکایت کنیم. به‌این‌ترتیب، مسئله یک موضوع پیچیده و ظریف حقوقی است و نمی‌توان به‌سادگی گفت یک راه‌حل حقوقی دارد یا ندارد. ما با جامعه جهانی طرف هستیم که در آن یک محکمه قضائی بی‌طرف که کشورهای مختلف صلاحیت آن را به رسمیت شناخته باشند؛ وجود ندارد. به همین خاطر برخی از امور خارج از حوزه رسیدگی قضائی قرار می‌گیرد و هر کشور در چارچوب منابع و امکانات خود اقداماتی انجام می‌دهد. بنابراین اگر دولتی بتواند هزینه این اقدامات را در مناسبات بین‌المللی بپردازد، به راحتی دست به چنین اقداماتی می‌زند. درباره کانادا می‌دانیم این کشور، با ایران مناسبات اقتصادی خیلی گسترده‌ای ندارد و اگر داشت نیز شاید ملاحظاتی که بر مناسبات سیاسی دو کشور اثرگذار باشد، در نظر می‌گرفت. مثال دیگر، برخورد آمریکا با عربستان است. عربستان اقدامات تروریستی بسیاری داشته است، اما

یوسف مولایی

کارشناس حقوق بین‌الملل

رای اخیر دادگاه کانادایی بیش از آنکه حقوقی باشد، نیازمند یک پاسخ سیاسی است. از نظر حقوقی امکانات محدودی برای واکنش به این قبیل تصمیمات داریم؛ چراکه کشور کانادا نیز مانند آمریکا در چارچوب قوانین داخلی خود، اقدام به محاکمه و صدور رای کرده است. قبلاً در قالب حقوق بین‌المللی سنتی می‌گفتیم اگر رای دادگاه مغایر با تعهدات بین‌المللی آن کشور باشد، برای آن کشور مسئولیت ایجاد می‌کند، اما برای اینکه ثابت کنیم رای دادگاه با تعهدات بین‌المللی مغایر است، باید در مرحله نخست به محکمه‌ای مراجعه کنیم که به حرف ما توجه کند؛ بنابراین اگر چنین محکمه‌ای بیابیم باید در مرحله بعدی معاهدات دوجانبه و چندجانبه‌ای را که ایران و کانادا در آن عضو هستند، بررسی کنیم و اگر به واسطه این، رای نقض

گفت وگو با کاظم شفقى مدير عامل فرش شفقى تبريز:

نامه‌ای برای نجات فرش ایران

اشاعه می‌دهند؟

آن‌قدر کم‌کاری کرده‌ایم که نقشه فرش‌های اصل ایرانی، به نام فرش کشورهای دیگر در دنیا به فروش می‌رسد و به صرف تولید در آن کشور، نام آن کشور را تبلیغ می‌کند.

رقابت اصول خودش را دارد. با وضعیت فعلی نمی‌توان امیدوار بود در بازار رقابتی سهمی داشته باشیم؛ اما یک قانون ساده یادمان باشد که وقتی تولید و عرضه بالا برود، قیمت پایین می‌آید. توسعه بازار فرش دستباف مستلزم توجه به چگونگی تولید و عرضه است. بازار بین‌المللی و تعامل با جهان و به‌خدمت‌گرفتن تکنیک‌های توسعه، می‌تواند فرش دستباف را از انزوا بیرون بیاورد.

❧ شما در فرش شفقى تبریز توانسته‌اید نام‌آوری را به تعبیری برندینگ خود را حفظ کنید و مهر شما ارزش افزوده ایجاد می‌کند؛ پیشنهاد شما برای اینکه فرش ایرانی به یک برند و نام کالای ویژه تبدیل شود چیست؟

پرهیز از بخشی‌نگری و توجه به منافع جمعی تنها راهی است که می‌شناسم. تمامی دست‌اندرکاران فرش ایرانی در هر شکل، اعم

کارگروه هستند، باید استیفای حقوق ایران در کانادا را نیز در دستور کار قرار دهند. گلن هاینی، قاضی دادگاه عالی عدالت اونتاریو، روز جمعه ضمن صدور حکمی علیه ایران با تکرار ادعاهای بی‌اساس غرب و آمریکا علیه کشورمان گفت تروریسم یکی از بزرگ‌ترین تهدیدات جهان است.

محاکم داخلی به‌جای محاکم بین‌المللی

گره اصلی در این پرونده‌های قضائی این است که در هر دو مورد محاکم داخلی کشورها علیه ایران حکم صادر کرده‌اند و همین مسئله پیگیری‌های ایران در محاکم بین‌المللی را سخت می‌کند. حکم دیوان‌عالی آمریکا براساس اجازه‌ای که کنگره در سال ۲۰۱۲ با ۶۵۰ میلیون دلار از محل دارایی‌های مسدودشده ایران در این کشور به خانواده قربانیان غرامت پرداخته می‌شود، این حکم هنوز اجرائی نشده است، اما انکار سبب شده مدعیان حمایت ایران از تروریسم، بهانه‌ای برای تصاحب اموال ایران به دست آوردن و با استناد به این دادگاه‌های داخلی از بازگرداندن اموال کشورمان امتناع کنند. در کانادا نیز براساس قانون جدید این کشور که در سال ۲۰۱۲ تصویب شده و به قربانیان و خانواده‌های آنها اجازه می‌دهد از کشورهای حامی تروریسم غرامت دریافت کنند، برای ۱۳میلیون دلار از اموال کشورمان کیسه دوخته‌اند. نکته‌تامل‌برانگیزتر این است که صدور چنین احکامی، اگر با پیگیری صحیح و اثرگذار همراه نباشد، ممکن است به رویه‌ای تبدیل شود که هر کشوری که مبلغی از دارایی‌های ما را در اختیار دارد به فکر اقدام مشابه بیفتد.

آمریکا نسبت به این کشور اقدامی مشابه آنچه در مورد ایران انجام داد، انجام نمی‌دهد. این تفاوت در برخورد، متأثر از منافعی است که این کشورها دارند و ما را به این نتیجه می‌رساند مؤلفه‌های قدرت از مباحث حقوقی - با توجه به ضعیفی که در ساختار جهانی وجود دارد- اثرگذارتر است. از آنجایی‌که کشورها می‌توانند در چارچوب محاکم داخلی خود یک کشور دیگر را محکوم کنند؛ بعید نیست که کشورهای دیگر نیز همین روند را در پیش بگیرد. خصوصاً اینکه، ما نمی‌توانیم از طریق محاکم بین‌الملل بی‌طرف، مثل لاهه، به این رای‌ها واکنش نشان دهیم؛ این خطر وجود دارد دیگران نیز پیروی کرده و این را به یک رویه تبدیل کنند. نکته درخ‌ر اهمیت دیگر، بحث روابط دوجانبه است که می‌تواند در حل‌وفصل‌شدن مشکلاتی از این دست به کار آید. در مورد کانادا نیز اگر مناسبات دیپلماتیک برقرار باشد، شاید بتوان مسائل را قبل از آنکه به اینجا برسد با مذاکره حل‌وفصل کرد. با این حال نمی‌توان این را نیز نادیده گرفت که ممکن است رای اخیر دادگاه کانادا، به‌عنوان یک عامل اختلاف در ازسرگیری روابط دو کشور تأثیر منفی بگذارد.

یکشنبه ۲۳ خرداد ۱۳۹۵

کوتاه دیپلماسی

ظریف با ک‌ری وموگرینی دیدار می‌کند

● **شرق:** سخنگوی وزارت خارجه کشورمان از سفر محمدجواد ظریف به اسلو و برلین از یکشنبه‌شب خبر داد. حسین جابری‌انصاری با اعلام این خبر به «فارس» گفت: محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان، یکشنبه‌شب برای راینی با مقامات نروژ به اسلو می‌رود. سفر ظریف در ادامه رایزنی‌های دوره‌ای او با مقامات اروپایی پس از اجرای برجام انجام می‌شود. سیدعباس عراقچی، معاون امور حقوقی و بین‌المللی، مجید تخت‌روانچی معاون اروپا و آمریکا و حسین جابری‌انصاری، سخنگوی وزارت خارجه، ظریف را در این سفر همراهی می‌کنند. در همین زمینه خبرگزاری «ایسنا» گزارش داده وزیر خارجه کشورمان در حاشیه اجلاس «اسلو فورم» در نروژ با همتای آمریکایی خود دیدار می‌کند. همچنین وزیر امور خارجه کشورمان در چارچوب برجام و مسائل منطقه‌ای و دوجانبه قرار است با فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز دیدار کند.

اعلام جرم علیه عربستان در مجامع بین‌المللی

● **ایسنا:** وزیر دادگستری گفت: پرونده شکایت فاجعه منا در مجامع بین‌المللی پیگیری می‌شود و در این زمینه علیه عربستان اعلام جرم می‌کنیم. حجت‌الاسلام والمسلمین مصطفی پورمحمدی گفت: پیگیری پرونده فاجعه منا ادامه دارد و ما هم‌اکنون مشغول بررسی راه‌های مختلف ارجاع این پرونده به مجامع بین‌المللی هستیم تا به نتایج مطلوب برسیم. او افزود: از آنجایی که این پرونده علیه کشوری دیگر تشکیل شده است، محاکم ما نمی‌توانند علیه عربستان اعلام جرم و اقامه دعوا کنند. پورمحمدی تصریح کرد: پیگیری‌های حقوقی ادامه دارد، وکیل و مشاوران حقوقی گرفته‌ایم؛ اما بیشترین بخش کار باید از طریق مراجع دیپلماتیک کشور پیگیری شود و قوه قضائیه هم برای تسریع در این پرونده کمک می‌کند. هم‌اکنون شکایت‌های خانواده‌های شهدای منا ثبت شده و ما علیه عربستان اعلام جرم خواهیم کرد. پورمحمدی گفت: دولت عربستان به نظام حقوقی بین‌المللی پایبند نیست و محاکم داخلی این کشور هم استقلال لازم را ندارند و موانع بزرگی سر راه رسیدگی ماست.

میلیون‌ها دقیقه و ساعت به بطلان سپری شده می‌تواند خالق گره‌گره فرش باشد. فرش نماد غیرت است.

کارگاه‌های پیشرفته و تعاونی‌های خانوادگی به‌راحتی می‌توانند کارکردهای سنتی را بازآفرینی کنند. اگر شعار هر ایرانی‌یک خودرو بر پایه مصرف اشاعه می‌شود، باید گفت هر ایرانی یک دار قالی مبتنی بر فرهنگ تولید است. تولید به آحاد جامعه اعتمادبه‌نفس می‌دهد. قابلیت‌های امروزی باید در راستای حفظ ارزش‌های دیروزی به خدمت گرفته شود.

نکته مهم دیگر جایگاه فرش در اقوام ایرانی است. هر قوم فرش خودش را دارد و این یعنی انسجام ملی که در سایه تولید ملی می‌تواند مهیا شود. کجا صنعتی می‌توانید پیدا کنید که در عین انحصار، تنوع را داشته باشد و در عین تکثر، وحدت را تعریف کند.

❧ در پایان اگر نکته‌ای را لازم می‌دانید بفرمایید؟ فقط خاطرنشان می‌کنم محیط کسب‌وکار ایرانی باید رنگ‌وبوی ایرانی داشته باشد. فرمایش مقام معظم رهبری درباره اقتصاد مقاومتی، یعنی اقتصادِ مقاوم که آسیب‌ناپذیر است.

برای آسیب‌ناپذیری و استحکام اقتصاد باید به ریشه‌ها برگشت و ریشه‌ها را قوی کرد. این‌همه سرمایه‌گذاری در حوزه خردو خیز از بُعد سیاسی به منافع برای کشور دوشو است؟ اگر نیم‌درصد آنچه در بخش‌های غریبومی هزینه شده است، برای صنعت فرش سرمایه‌گذاری می‌شد، امروز روز دیگری بود. یادمان باشد صنعت فرش رابطه‌ای تنگاتنگ با کشاورزی دارد. ارتباط پیوسته‌ای با مهاجرت و روستاگریزی دارد. محافظ محیط زیست است و صنعت سبز محسوب می‌شود و هزاران مورد دیگر که مجالش در اینجا نیست.

تنها باید گفت حیث و برای اینکه این دریغ تبدیل به یک شکوه شود فقط یک یاعلی ملی لازم است.

یک یاعلی که همه نهاده‌ها به‌واقع حامی آن باشند، نهاد آموزش‌وپرورش به جای فرمول‌های عجیب‌وغریب، یک واحد فرش‌شناسی آموزش دهد. آموزش عالی در پی راهیابی به شیوه‌های نوین و خلافتانه باشد. اقتصاد و سیاست دوست شوند و رسانه‌ها به کمک بیایند و قانون‌گذاری تدابیر تازه‌ای برای تسهیلات صادرات ببیندش. در مجموع همان با علي ملی.